

N:o 25.

Af Herr Friherre **Nordenfalk**: Om beviljande af ett extra anslag å 5,000 Kronor till hyresmedel för och fortsatt anordnande af den »Skandinavisk-etnografiska samlingen».

De stora summor, som inom flertalet af Europas länder blifvit använda för anskaffande och fullständigande af etnografiska samlingar visa tillräckligt, att man numera allmänt insett och erkänner dylika såsom välbehöfliga bildningsmedel. Äfven hos oss har sedan längre tid tillbaka början gjorts till dylika samlingars anläggande, men man har härvid hufvudsakligen afsett föremål från fjerran belägna länder. Föga uppmärksamhet har deremot hittills egnats åt insamlande och studerande af sådana föremål, som i mer än ett hänseende kunna sägas ligga oss närmast, d. v. s. af sådana, som kunna gifva oss en bild af seder och bruk, af smak och konstfärdighet inom hemmen i landets egna bygder från de tider, då fabriksindustrien ännu ej utplånat de flesta spåren af fäderneärfd inhemsk smak och odling, sådana de franträdde i folkdräkter, väfnader, smycken och bohag.

Att de enstaka föremål af egendomlig nordisk prägel, som fallit under sakkunnige främlingars ögon, väckt deras synnerliga uppmärksamhet, är för oss af desto större intresse, som, helst under senaste årtionden, betydelsen af en ur *nationela* motiv härledd smakutveckling blifvit mer och mer insedd och erkänd. Härtill kommer den oberäkneliga vikt, som en med noggrannhet anordnad samling af dylika föremål måste ega för forskaren i vår inre historia och äldre tider, för kännedomen om oss sjelfva och för bevarandet af hvad i bästa mening bör anses svenskt fosterländskt.

Hos oss, såsom öfverallt, försvinna dock dylika prof af gammal in-

hemsk odling med en skyndsamhet, som ej medgifver uppskof med deras insamlande. På många ställen i vårt land kunna redan endast obetydliga lemningar räddas och nästan öfverallt blifver räddningsarbetet med hvarje försummadt år allt svårare och mindre framgångsrikt.

Med varm öfvertygelse om den fosterländska betydelsen deraf, att hvad som utaf ofvan angifna minnesmärken återstår blefve räddadt, äfvensom om nödvändigheten af att hvad härutinnan skall göras måste göras med skyndsamhet och kraft, har D:r A. Hazelius med icke obetydlig upppoffring af tid och medel företagit sig att uppsöka och åt det allmänna bevara hvad häraf i landets olika delar ännu vore öfrigt. Ett talande bevis på att denna hans sträfvan vunnit gensvar är att, från personer i alla delar af landet, under föga mer än ett år redan omkring 1,500, till en del rätt dyrbara föremål blifvit insända till den af honom bildade »Skandinavisk-etnografiska samlingen». På denna relativt korta tid är här grunden lagd till ett svenskt etnografiskt museum, som redan erbjuder mycket af intresse och som särskildt genom en synnerligt lycklig plan för anordningen lofvar blifva i hög grad lärorikt. Och en icke obetydlig del af detsamma är redan att anse såsom statens egendom, af hvilken den nuvarande innehafvaren betraktar sig endast såsom förvaltare; han har nemligen utfäst sig att till staten såsom gåfva öfverlemna såväl de föremål, som redan till detsamma blifvit skänkta, som dem, hvilka hädanefter komma att skänkas.

Det torde under sådana förhållanden icke finnas olämpligt, att staten kommer D:r Hazelius till hjälp i detta fosterländska företag. Utan svårighet lär enhvar inse att, synnerligen med en så snabb tillväxt, ordnandet, förvarandet och fullföljandet af dessa samlingar lätt öfverstiger den enskildes förmåga. Den årliga hyran för den nuvarande lokalen utgör t. ex. 3,400 R:dr; ensamt modelleringskostnaden — d. v. s. utan dräp — för de åtta redan färdiga bilderna går till 1,775 R:dr o. s. v.

Med stöd af hvad jag ofvan anfört vågar jag härmed hemställa, att Riksdagen ville, till hyresmedel och fortsatt anordnande af ifrågavarande samling, för 1875 bevilja ett anslag af 5,000 R:dr emot den garanti, som Kongl. Maj:t kan finna lämpligt att med anledning häraf affordra samlingens innehafvare.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles vördsamt.
Stockholm den 29 Januari 1874.

J. Nordenfalk.